

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш)
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаblари

Тошкент

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент архитектура-қурилиш институти

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услугий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2021 йил « 17 » 08 даги 3 - сонли йиғилишида маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2021 йил « 18 » 08 даги 356 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талаблари “Олий таълимнинг Давлат таълим стандарти. Асосий қоидалар”, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-ҳуқуқий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т.р.	бет
1. <i>60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи</i>	4
1.1. Қўлланиш соҳаси.....	4
1.1.1. <i>60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши</i>	4
1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2. <i>60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи</i>	4
1.2.1. <i>60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари</i>	4
1.2.2. <i>60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари</i>	4
1.2.3. <i>60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари</i>	5
1.2.4. <i>60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари</i>	5
2. <i>60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар</i>	6
2.1. Умумий компетенциялар.....	6
2.2. Касбий компетенциялар.....	6
Библиографик маълумотлар.....	7
Келишув варағи.....	8

1. 60310100- Иқтисодиёт (қурилиш) бакалавриат таълим йўналишининг умумий тавсифи

60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги, кечки ва сиртки таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги таълимда бакалавриат дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. 60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби 60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиши бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколати доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув-услубий бошқармаси (бўлим) бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Таълим сифатини назорат қилиш бўлими, Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи

1.2.1. 60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши – иқтисодиётнинг фан ва ишлаб чиқариш соҳасидаги йўналиш бўлиб, қуйидагилардан иборат: турли мулк шаклларига тегишли, турли тармоқ, соҳаларнинг хўжалик юритувчи субъектлари, молия, кредит ва суғурта муассасалари, давлат ҳамда маҳаллий ҳокимият органлари, академик ва тармоқ, илмий тадқиқот ташкилотлари, таълим муассасаларининг иқтисодий, молия, маркетинг, ишлаб чиқариш-иқтисодий ва таҳлил хизматларини ўз ичига олади, тармоқлар ва соҳалар бўйича-тармоқлари ва корхоналарини ривожлантиришга, истиқболини белгилашга, касбий кўникмасига, мутасаддилик қобилиятига йўналтирилган инсон фаолиятининг воситалари, усуллари, методлари ва услубларининг мажмуасини камраб олади.

1.2.2. 60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- хўжалик юритувчи субъектлар;
- ҳаракатдаги бозорлар, молия ва ахборот оқимлари;
- таълим муассасаларидаги ўқув-тарбия жараёни (педагогикқайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг);

- иқтисодиётнинг тармоқлар ва соҳалар бўйича, ишлаб чиқариш ва ноишлаб

чиқариш мажмуалари, ассоциациялар, корпорациялар, концернлар, холдинг, ишлаб чиқариш бирлашмалари;

- фирма ва компаниялар, шунингдек, турли мулк шаклидаги корхоналарни бошқариш, илмий тадқиқот муассасалари ва маҳаллий давлат органларида иқтисодий фаолияти;

- ишлаб чиқариш жараёнлари.

1.2.3. 60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- ахборот-таҳлилий фаолияти;
- илмий тадқиқот фаолияти
- тадбиркорлик фаолиятида ташкилий-бошқарув;
- ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш;

1.2.4. 60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари:

60310100 - Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ балаврият битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

- хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини белгиловчи иқтисодий ва ижтимоий-иқтисодий кўрсаткичлар ҳисоб-китоби учун зарур бўлган бирламчи маълумотларни тайёрлаш;

- ташкилот, корхона ва уларнинг алоҳида бўлинмалар ташкилий тузилмасини оптималлаштириш, ходимларнинг профессионал тайёргарлик даражасини ошириб боришни ташкил қилиш ва бошқариш, меҳнат салоҳиятидан самарали фойдаланишни режалаштириш, меҳнатни рағбатлантириш тизимини йўлга қўйиш;

- харажатдаги меъёрий-ҳуқуқий базада келтирилган андозачи услуб асосида иқтисодий ва ижтимоий-иқтисодий кўрсаткичлар ҳисоб-китобини олиб бориш;

- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;

- ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларидан фойдаланишни режалаштириш, фавқулодда содир бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиш;

- турли мулк шакллариغا тегишли тармоқ, соҳаларнинг хўжалик юритувчи субъектлари дастурларининг (бизнес-режа) иқтисодий бўлимларни ишлаб чиқиш.

Ахборот-таҳлилий фаолиятида:

- аниқ иқтисодий ҳисоб-китобларни амалга ошириш учун зарур бўлган вазифалар бўйича ахборот маълумотларини излаш, тўплаш ва таҳлил қилиш;

- қарорларини қабул қилиш учун ташкилотнинг ташқи ва ички муҳити омиллари тўғрисидаги маълумотларни тўплаш, қайта ишлаш ва таҳлил қилиш;

- қарор қабул қилиш, фаолиятни режалаштириш ва бошқариш учун маълумот тўплаш, ташкилотнинг ички ахборот тизимини яратиш ва унинг ишлашини бошқариш;

- ташкилотнинг ички ҳужжат айланиши тизимини ишлаб чиқиш ва уларни фаолиятининг турли кўрсаткичлари бўйича маълумотлар базасини юритиш;

- лойиҳалар самарадорлигини баҳолаш;

- ахборот-таҳлил фаолияти натижалари бўйича ҳисобот тайёрлаш;

Илмий тадқиқот фаолияти:

- иқтисодий маълумотлар тўпламини қўйилган топшириққа асосан қайта ишлаш, таҳлил қилиш, баҳолаш, олинган натижаларни қиёслаш ва асосланган хулосаларга келиш;

- мутахассислик фаолияти соҳасига тегишли тадқиқ этилаётган жараёнлар ходисалар ҳамда объектларни стандарт назарий ва эконометрик моделларни тузиш, таҳлил қилиш ва олинган натижаларни қиёслаш;

- интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга

йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

- тахминий ҳисоботлар ва ахборотлар шарҳини тайёрлаш;
- статистик кузатишлар, сўровлар, анкета сўровлари ва уларнинг бирламчи натижаларини қайта ишлаш;
- мутахассислик фаолияти соҳасидаги лойиҳа ечимларини ишлаб чиқишда иштирок этиш, ишлаб чиқилган лойиҳа ва дастурларни ҳаётга татбиқ этиш бўйича таклифлар ва чора-тадбирларни тайёрлаш;

Тадбиркорлик фаолиятида:

- янги бизнес-лойиҳаларни шакллантириш ва амалга ошириш;
- бизнесни ташкил этиш, бизнес-режаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

2. 60310100 – Иқтисодиёт (қурилиш) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий-иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий-илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;
- ахборот технологияларни касбий фаолиятда қўллай билиши, ахборотларни йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида тасаввурга эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- қабул қилинадиган қарорларни ижтимоий-иқтисодий самарадорлик мезонлари асосида уларни хавф-хатар ва оқибатларини ҳисобга олган ҳолда бошқарув қарорлари вариантларини ишлаб чиқаришда ҳамда танлаб олишни асослашда иштирок этиш;
- топширилган ишнинг поғоналари бажарилишини ташкил этиш;
- аниқ иқтисодий лойиҳани бажариш учун ташкил этилган жамоа ва гуруҳларни тезкор равишда бошқариш;
- турли мулк шаклларига тегишли, турли тармоқ ва соҳаларнинг хўжалик юритувчи субъектларини иқтисодий хизматлар ҳамда бўлимлари фаолияти бошқарувини ташкил этиш ва такомиллаштириш бўйича қабул қилинган қарорларни тайёрлашда иштирок этиш;
- илмий тадқиқот лойиҳалари, жумладан, моделлар, алгоритмлар, методлар, дастурий ечимлар, инструментал воситаларни тадқиқ қилиш;
- тармоқлар ва соҳалар бўйича саноат корхоналарини ривожлантиришнинг стратегик йўналишларини тадқиқ этиш;
- қурилиш тармоқ корхоналари фаолиятининг иқтисодий кўрсаткичларини тадқиқ қилиш;
- қурилиш тармоқ корхоналари фаолиятида ишлаб чиқариш жараёнларини таҳлил қилиш методларини қўллаш;
- ишлаб чиқариш тармоқлари ва индустриал тармоқ корхоналарига инвестицияларни жалб этиш лойиҳаларини ишлаб чиқиш методларини қўллаш;
- тармоқлар ва соҳалар бўйича тармоқлари ва индустриал тармоқ корхоналари фаолиятини стратегик ривожлантиришда замонавий иқтисодий билимларни қўллаш;
- дастурий таъминот, ахборот-коммуникация технологиясидан фойдаланиш.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият жабхаси, бакалавриятнинг асосий ўқув режа ва фан дастури (бакалаврият дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув даври, иқтисодиёт, тармоқлар ва соҳалар, тармоқлар ва соҳалар бўйича корхоналар, индустриал тармоқлари, корхона фаолияти, ишлаб чиқариш технологияси, ишлаб чиқаришни технологик асослари, ишлаб чиқаришни режалаштириш ва лойиҳалаштириш, ишлаб чиқариш харажатлари, фойдани максималлаштириш, модернизация, самарадорлик, рақобатбардошлик.

КЕЛИШУВ ВАРАҒИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛДИ:

Тошкент архитектура-қурилиш институти

Ректор Р.Р.Ҳақимов

М.Ў.

202_ йил « _____ » _____

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий таълимни ривожлантириш
тадқиқотлари ва илғор технологияларни татбиқ этиш маркази

Директор в.б. М.Эсонов

М.Ў.

202_ йил « _____ » _____

“QISHLOQQURILISHLOYIHA” МЧЖ

Директор И.Ахмедов

М. Ў.

“Архитектура-қурилишда инновация
ва интеграция маркази”

Директор Ш. Мирзаев

М.Ў.

202_ йил « _____ » _____

Тошкент давлат иқтисодиёт
университети

Ректор К. Шарипов

М.Ў.

“TURON PROJECT GROUP” МЧЖ

Директор О.Садиров

М. Ў.

202_ йил “ _____ ” _____